

Onderwerp

Herziening veiligheidscontour Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2 ter hoogte van het intensieve strand

In juni 2022 heeft de provincie het formele verzoek van de gemeente Rotterdam gekregen voor het aanpassen van de veiligheidscontour Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2. De herziening bestaat uit een kleine inkeping in de veiligheidscontour aan de rand van Maasvlakte 2 (zie bijlage 2). De inkeping ligt in een gebied dat momenteel provinciaal de bestemming heeft van een recreatiegebied en vervoer ten behoeve van het industriegebied. Het vaststellen van de herziening is een bevoegdheid van zowel provincie als gemeenten. Elk bestuursorgaan moet een eigen zelfstandige afweging maken gezien de wettelijke bevoegdheidsverdeling. Dit document bevat meer achtergrondinformatie.

Vergunningverlening aan risicovolle bedrijven

In de vergunningverlening aan risicovolle bedrijven is het de regel rekening te houden met het plaatsgevonden risico en groepsrisico. De wettelijke grondslag hiervoor is te vinden in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi).

Plaatsgebonden Risico

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans per jaar dat één persoon, die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit. Het gaat in dit geval over calamiteiten met gevaarlijke stoffen, maar ook van windturbines en luchtvaart. De grens tot waar dit plaatsgebonden risico 10^{-6} is, ofwel 1 op een miljoen per jaar, mogen zich geen (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties bevinden tenzij deze een functionele binding hebben tot het risicovolle bedrijf. Uitzonderingen zijn wel mogelijk.

De kwetsbaarheid van gebouwen en locaties staat in de situatie van het plaatsgevonden risico voor de mate waarin burgers zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een calamiteit. Zo is een kinderdagverblijf bijvoorbeeld een kwetsbaar gebouw, waarbij een normaal woonhuis beperkt kwetsbaar. De facto betekent dit dat geen enkel ander gebouw in de PR 10^{-6} toegestaan is, tenzij sprake is van functionele binding. Functionele binding betekent dat het gebouw uitsluitend op deze locatie aanwezig is ten behoeve van de kernactiviteit van het bedrijf. Vanwege de aard of het type gebruik kan het gebouw of locatie meerwaarde ontlenen aan óf profiteren van de aanwezigheid van die kernactiviteit en de daaraan verbonden kenmerken.

Groepsrisico

Het groepsrisico staat voor de kans dat grote groepen (10, 100 en 1000) personen slachtoffer worden van een incident. Indien meer dan 10 personen slachtoffer kunnen worden, dan is al sprake van een groepsrisico. Als de kans de oriëntatiewaarde overschrijdt dan zijn maatregelen en een uitgebreide verantwoording nodig. Voor het bereken of sprake is van een overschrijding zijn de bepalingen onder andere terug te vinden in het Bevi. De provincie Zuid-Holland heeft in de beleidsregel "Groepsrisico en Ruimtelijke Ordening" vastgelegd hoe de verantwoording ingevuld dient te worden als sprake is van een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico.

Veiligheidscontour

In de een veiligheidscontour hoeft bij de vergunningverlening geen rekening gehouden te worden met plaatsgebonden risico of het groepsrisico. Voor externe veiligheid is de enige bepaling dat de $PR10^{-6}$ van bedrijven niet over de grens van de veiligheidscontour mag reiken. Aangezien veiligheid voorop staat betekent dit ook dat binnen de veiligheidscontour geen gebouwen zijn toegestaan, anders dan risicovolle bedrijven (volgend uit Bevi) en gebouwen met functionele binding.

De meer geringe mate van beperkingen in een veiligheidscontour, maakt het voor risicovolle bedrijven zeer aantrekkelijk zich hier te vestigen. Bijkomstigheid is dat door de clustering van risicovolle bedrijven in de veiligheidscontour, betere infrastructuur mogelijk is voor transport van én naar de bedrijven. Tegelijkertijd hoeven risicovolle bedrijven zich hierdoor niet te vestigen en ruimte innemen in gebieden, die bijvoorbeeld beter geschikt zijn voor de invulling van de woningbouwopgave. Vanuit deze voordelen heeft de provincie Zuid-Holland het clusteren van risicovolle activiteiten in veiligheidscontouren aangemerkt als provinciaal belang.

Veiligheidscontour Maasvlakte 1 en 2

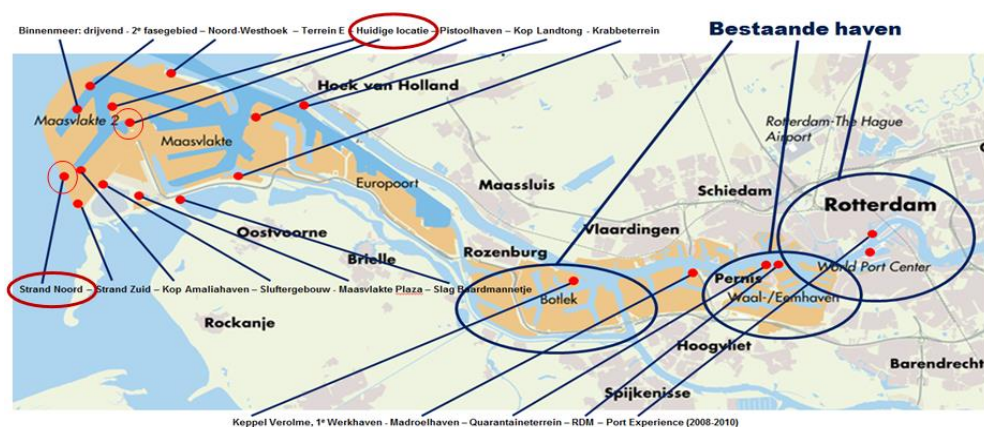
Vanuit het provinciaal belang heeft geïnvesteerd in het vastleggen van veiligheidscontouren, waardoor inmiddels veiligheidscontouren gelden voor het gehele havenindustriële complex (HIC). Het gaat hier om de volgende veiligheidscontouren: Botlek-Vondelingenplaat (2014; Europoort en Landtong (2014); Zeehavens Dordrecht (2014); Waalhaven (2018); en Eemhaven en Distripark Albrandswaard (2018). Voor de Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2 is in 2014 de veiligheidscontour vastgesteld door de provincie Zuid-Holland en gemeenten Rotterdam en Westvoorne (vanaf 1 januari 2023 Voorne aan Zee). Bij de vaststelling van deze veiligheidscontour zijn destijds de omgevingsdienst DCMR, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) en Havenbedrijf Rotterdam betrokken.

Havenervaringscentrum

Onderdeel van de vaststelling van de veiligheidscontour Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2 was een bepaling dat het informatiecentrum over de Maasvlakte 2 "Futureland" moest verdwijnen bij afronding van de landaanwinning voor de Maasvlakte 2. Het

informatiecentrum is vanwege het kwetsbare karakter van het gebouw, namelijk niet toegestaan binnen de veiligheidscontour. Echter doordat in 2014 de Maasvlakte 2 nog niet was ingevuld met risicovolle bedrijven, is gekozen tijdelijk een uitzondering te maken door een tijdelijk gat midden in de veiligheidscontour. Dit wordt ook wel de “donut” genoemd. Bij de vaststelling van de veiligheidscontour Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2 is dan ook besloten dat de “donut” uit de contour wordt opgeheven en de contour zich sluit op het moment dat Futureland weg is.

Vanwege het succes van Futureland (onder andere hoge bezoekersaantallen en waardering) heeft het Havenbedrijf Rotterdam in 2017 kenbaar gemaakt de huidige locatie te willen behouden en Futureland te willen transformeren naar een Havenervaringscentrum (HEC). Vanwege het kwetsbare karakter en locatie midden in de veiligheidscontour is behoud op de huidige locatie niet wenselijk. In 2017 is daarop toegezegd een onderzoek uit te voeren naar andere geschikte locaties. In dit proces van onderzoek zijn met name de veiligheidsmedewerkers betrokken van het Havenbedrijf Rotterdam, Gemeente Rotterdam, Provincie Zuid-Holland, Omgevingsdienst DCMR en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. In dit onderzoek zijn de locaties meegenomen die zijn verbeeld in afbeelding 1. Een locatie had in dit onderzoek geen voorkeur, vanwege het eerdere afwezige succes van de Port Experience op het Willemsplein tussen 2008 en 2010.

Afbeelding 1: Overzicht onderzochte locaties voor Havenervaringscentrum (HEC)

Het resultaat van het onderzoek is een locatie voor het HEC, inclusief parkeergelegenheid, in de oksel van de Prinses Maximaweg en de Maasvlakteboulevard. Bijkomend voordeel van deze locatie is dat bezoekersstromen van strandbezoekers, strandrecreatie en HEC-bezoekers gebundeld kunnen worden. Ook kan het HEC op deze locatie een vluchtlocatie dienen voor deze bezoekers van het strand en horeca op de rand van de Maasvlakte. Het resultaat van het onderzoek naar een vervangende locatie van het HEC is de aanleiding voor het verzoek van de gemeente Rotterdam tot herziening van de veiligheidscontour.